

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA
W PABIANICACH**

WERSJA SKRÓCONA

Standardy Ochrony Małoletnich to zbiór zasad i procedur wyznaczających działania, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz dbałość o prawidłowy rozwój dzieci, z poszanowaniem ich praw i godności osobistej. W przypadku doznawania krzywdy lub posiadania informacji o krzywdzeniu innych osób, każdy uczeń ma prawo zgłosić to pracownikowi szkoły i uzyskać stosowną pomoc. Obowiązkiem szkoły jest odpowiednia reakcja na każdą formę krzywdzenia, niezależnie czy ma ona miejsce w środowisku szkolnym czy pozaszkolnym.

Co uczeń może znaleźć w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich”:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami a pracownikami szkoły;
- zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami;
- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
- zasady ochrony uczniów przed zagrożeniami w sieci.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami a pracownikami szkoły

Obowiązkiem wszystkich pracowników Placówki niezależnie od formy zatrudnienia jest dbanie o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w placówce. Wobec dzieci niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy traktują każde dziecko z należyтым szacunkiem, wspierają je w pokonywaniu trudności uwzględniając jego umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych. Pracownicy traktują każde dziecko równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd. W kontakcie z dziećmi pracownicy Placówki promują zasady „dobrego wychowania”, podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw.

Komunikacja pracowników budująca dobre relacje z dziećmi

Pracownik Placówki:

- zachowuje cierpliwość, ze spokojem i szacunkiem odnosi się do ucznia;
- uważnie słucha ucznia i stara się udzielać mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- okazuje zrozumienie dla trudności i problemów ucznia;
- każdorazowo utrzymuje profesjonalną relację z uczniem, stosuje komunikację i działania wobec ucznia dostosowane do sytuacji;
- daje uczniowi gwarancję nietykalności cielesnej – nie stosuje wobec niego żadnej formy przemocy;
- w procesie rozwiązywania konfliktów dba o komunikację dającą uczniowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego;

- traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby;
- podejmuje czynności, które mają na celu dobro i interes ucznia;
- promuje zasady „dobrego wychowania” – podejmuje wobec ucznia działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw;
- nie zawstydzia ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
- daje uczniowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach;
- nie podnosi głosu, chyba że wynika to z sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu ucznia;
- nie grozi uczniowi, nie wypowiada się z sposób uwłaczający jego godności i poczuciu własnej wartości;
- nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym;
- szanuje prawo ucznia do prywatności, a jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, w związku z koniecznością jego ochrony, wyjaśnia mu zaistniałą sytuację i powody działania.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

W komunikacji pracowników z dziećmi zabrania się:

- wykorzystywania wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (np.: zastraszania, przymuszania, grózb);
- stosowania jakiejkolwiek formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np.: izolowania, pomijania, obniżania statusu ucznia w grupie, stygmatyzowanie ucznia z powodu jego zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej, ośmieszania, poniżania, wyzywania, grożenia, wyszydzania uczniów;
- stosowania jakiejkolwiek przemocy fizycznej wobec ucznia np.: zabierania rzeczy, niszczenia rzeczy, ograniczenia swobody ruchu, bicia, popychania, szturchania, szczypania, wykręcania rąk, ciągnięcia za włosy, pociągania za uszy;
- umieszczania obraźliwych, ośmieszających ucznia rysunków, zdjęć i filmów, rozpowszechniania wszelkich nieprawdziwych, poniżających ucznia materiałów;
- stosowania naruszających godność ucznia wypowiedzi o podtekście seksualnym dotyczących np. płci, ciała, wyglądu, ubioru;
- stosowania dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci;
- stosowania wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów;
- publikowania prywatnych zdjęć oraz innych informacji o uczniu i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanej strony;
- składania uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
- ujawniania jakichkolwiek wrażliwych informacji nt. ucznia, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, światopoglądzie, religii;
- naruszania prywatności ucznia jeżeli sytuacja tego nie wymaga, np. pracownik nie wchodzi pod prysznic i do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez poinformowania o tym uczniów bądź pozwolenia;
- faworyzowania ucznia.

Kontakt fizyczny z uczniem

1. Kontakt fizyczny z uczniem jest dopuszczalny w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu uczniów (np. w sytuacji reagowania na wzajemną agresję między uczniami – tzn. rozdzielenie bijących się uczniów, asekuracji podczas ćwiczeń na lekcjach wychowania fizycznego, autoagresji ucznia, chęci samowolnego opuszczenia budynku szkoły przez ucznia).
2. Pracownik nie narusza nietykalności osobistej ucznia.
3. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków bądź poruszaniu się po Placówce.
4. W sytuacjach wymagających kontaktu fizycznego np. pomocy podczas ubierania się, rozbierania, jedzenia, mycia, korzystania z toalety czy czynności pielęgnacyjnych i higienicznych pracownicy unikają innego kontaktu fizycznego z uczniem niż niezbędny.

Kontakt nauczycieli i pracowników z uczniami poza godzinami pracy

1. Kontakt z uczniem, co do zasady powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika.
2. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem lub jego rodzicem/opiekunem prawnym poza godzinami pracy Placówki, pracownik informuje o tym Dyrektora Placówki – rodzic/opiekun prawny ucznia musi wyrazić zgodę na taki kontakt.
3. Zakazane jest zapraszanie ucznia do miejsca zamieszkania pracownika oraz spotykanie się z nim poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniem poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych, chatroomy, nieoficjalne grupy zamknięte tzw. „grupy klasowe”).
4. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniem poza godzinami pracy są: służbowy e-mail, telefon służbowy, służbowy komunikator, dziennik elektroniczny) – rodzice/opiekunowie prawni ucznia muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Jeżeli pracownicy utrzymują relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia to zobowiązani są do zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami

Właściwe relacje między uczniami:

- uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie szkoły,
- uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność; nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennost,
- kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam, uprzejmość,

życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi,

- uczniowie budują wzajemne relacje poprzez wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą,
- uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów / koleżanek i oferują im pomoc, nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują,
- w kontaktach między sobą uczniowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie,
- uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy,
- bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona,
- uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach,
- jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią,

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

Stosowanie agresji i przemocy fizycznej

Różne formy agresji i przemocy fizycznej:

- bicie, uderzanie, popychanie, kopanie, opluwanie,
- wymuszenia,
- napastowanie seksualne,
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
- fizyczne zaczepki,
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
- rzucanie w kogoś przedmiotami,
- niszczenie, zabieranie rzeczy należących do ofiary.

Stosowanie agresji i przemocy psychicznej

Różne formy agresji i przemocy psychicznej:

- poniżanie, obelgi, wyzwiska,
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary, plotkowanie,
- wykluczanie, izolacja, milczenie, manipulowanie,
- wulgarne gesty,
- śledzenie,
- obraźliwe SMSy i MMSy,
- obraźliwe wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
- telefony i e-maile poniżające, wulgarne i zastraszające,
- straszenie, grożenie,
- szantażowanie.

Inne działania niedozwolone:

- stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły,
- nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej, wagarowanie, wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji,
- celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole, zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu
- niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych,
- rozprowadzanie i używanie papierosów, e-papierosów, alkoholu, narkotyków, środków odurzających,
- niestosowne, wulgarne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią,
- celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz mienia szkoły,
- kradzież, przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz mienia szkoły,
- wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów,
- wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne,
- rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami, udział w bójce,
- szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu,
- niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie),
- znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie),
- aroganckie, niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, kłamanie, oszukiwanie kolegów, innych osób w szkole,
- stosowanie wobec innych uczniów różnych form cyberprzemocy.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:

- Na terenie szkoły dostęp ucznia do komputera i Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela.
- Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela
- Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu, dotyknięcia kabli zasilających i sieciowych.

**Zasady korzystania z telefonów komórkowych
oraz innych urządzeń elektronicznych**

1. Uczeń nie korzysta na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych:
 - uczniowie klas I – III pozostawiają podpisane telefony w wyznaczonej do tego szafce w pracowni,

- uczniowie kl. IV - VIII przyniesione do szkoły urządzenia elektroniczne, zobowiązani są do pozostawienia w szafce uczniowskiej na czas pobytu w szkole,
 - uczniowie przebywający w świetlicy również mają wyznaczoną szafkę na przechowywanie telefonów komórkowych,
 - **w wyjątkowych sytuacjach, za zgodą nauczyciela i pod jego nadzorem, uczeń może skorzystać z telefonu, zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.**
2. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
 3. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynoszonego przez uczniów.
 4. Uczniowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły, wyjątkiem jest dyskoteka szkolna.
 5. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
 6. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjazdów, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę ustala nauczyciel opiekun.
 7. Podczas wyjazdów zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczeń jest zobowiązany do wyłączenia, wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie, plecaku.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. W przypadku naruszenia przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły, wychowawca klasy odnotowuje zaistniałą sytuację w e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania Zachowania.
2. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, wychowawca informuje o tym fakcie rodziców / prawnych opiekunów ucznia i wspólnie z pedagogiem szkolnym oraz rodzicami / prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania wg zasad zapisanych a Statucie SP3.

Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

1. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do treści szkodliwych w sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - a. treści niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków),
 - b. treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - c. różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

3. Podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
 - ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - zabezpieczenie dowodów,
 - poinformowanie o sytuacji rodziców uczniów – uczestników zdarzenia,
 - objęcie pomocą poszkodowanego ucznia,
 - podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym statutem szkoły i rodzajem przewinienia.
4. Powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

Osoby, do których uczniowie mogą zwrócić się o pomoc w przypadku doświadczenia krzywdzenia i przemocy:

- Nauczyciele
- Wychowawcy klas
- Pedagodzy szkolni
- Psycholog szkolny
- Dyrekcja

Ważne numery telefonów:

112 – telefon alarmowy

116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży

800 12 12 12 – dziecięcy telefon zaufania prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka